

Sikkerhetskontroll klasse B

Vognkortet

1. Hva er den største tillatte totalvekten på tilhenger denne bilen kan trekke?

Se/vis i vognkort.

2. Hvilke konsekvenser kan det få dersom man kjører med for tung tilhenger?

Veigrepet på forhjulene blir redusert, kursstabiliteten blir redusert, bremselengde økes, blendingsfare ved at lyktene heves.

Hvilke ulemper kan du oppleve dersom du har for tung last i bilen?

Kjøreegenskapene blir redusert, bremselengde økes, samt at det er blendingsfare dersom lyktene og fronten på bilen heves.

3. Hvor stor totalvekt kan hengeren ha når føreren har førerkort kl. B?

Se/vis i vognkort. Totalvekt på bil og henger kan ikke overstige 3.500kg. Dersom bilen veier 3.500kg, kan man likevel ha med en henger opptil 750kg slik at totalvekten blir 4.250kg.

Hvilke konsekvenser kan det få å kjøre med henger med for høy totalvekt?

Det er ulovlig. Man får redusert veigrep, kursstabiliteten blir redusert, bremselengden blir lengre, samt blendingsfare fordi fronten blir hevet foran av vekten bak.

4. Hvor mye nyttelast kan du ha med i bilen, i tillegg til oss som er i bilen nå?

Nyttelast står i vognkortet inkludert passasjerer, for eksempel 405 kg. Du selv er ikke passasjer, men står medregnet i «Egenvekt med sjåfør». Dersom du har med en eller flere passasjerer eller annen last, må dette trekkes fra på nyttelasten. Hver passasjer veier i gjennomsnitt 75 kg.

Med for eksempel 1 passasjer, blir regnestykket $405 \text{ kg} - 75 \text{ kg} = 330 \text{ kg}$ igjen.

2 passasjerer: $405 - 75 - 75 = 255 \text{ kg}$ igjen.

3 passasjerer og for eksempel tung koffert, 50 kg: $405 - 75 - 75 - 50 = 130 \text{ kg}$ igjen.

Bremser

5. Kontrollere om bremsekraftforsterker virker?

Utføre kontroll: Motor av, trykk på bremsepedalen til den blir hard (5-6) ganger. Hold trykk på bremsepedalen samtidig som du starter bilen. Pedalen skal nå synke inn.

Er det forsvarlig å kjøre hvis bremsekraftforsterker ikke virker? Begrunn svaret.

Som regel er det ikke forsvarlig da dette gir nedsatt bremseeffekt. Samt at pedalen blir veldig tung og hard.

6. Kontrollere bremsevæsknivået?

Kontrollere væsknivået i beholder for bremsevæske under panseret på bilen.

Hva vil du gjøre dersom bremsevæsknivået er for lavt?

IKKE FYLLE PÅ! Det kan være slitte bremseklosser, noe som gjør at bremsesystemet trenger mer væske for å trykke bremseklokkene inn mot bremsekivene. Det kan også være lekkasje i bremsesystemet. Ta bilen til verksted for kontroll.

7. Kontrollere om bremsene har skjevtrekk?

Kjøre ca. 30 km/t rett frem, og deretter bremse samtidig som du holder løst i rattet. Bilen skal i utgangspunktet holde kurs rett frem.

Hva kan være årsaken til skjevtrekk?

Det er en feil ved bremsene som gjør at de ikke bremser likt. Besøk et verksted.

8. Kontrollere om varsellampen for to-krets bremsesystem/driftsbremse virker?

Identifisere varsellampen, samme lampe som parkeringsbremse/håndbrekk. Start motor, varsellampen skal først lyse, deretter slukke.

Hva vil du gjøre dersom lampen begynner å lyse under kjøring?

Stanse, finne evt. årsak. Orange lys er mindre alvorlig enn rødt lys. Lyser det rødt, skal man ikke kjøre. Bilen må på verksted. (Det kan være at to-krets-systemet ikke fungerer eller at det er lite bremsevæske, evt. at håndbrekket er feil). Kanskje det er en teknisk feil og en defekt styreenhet.

9. Kontrollere om varsellampen for ABS-bremsene virker?

Identifisere varsellampen som viser ABS. Få den til å lyse og deretter slukke. Dette er en lampe som skal lyse når du starter motoren, og slukke automatisk etter noen sekunder.

Dekk

10. Kontrollere dekk og felger for skader?

Visuell kontroll, rifter, sår, eller bulk i felgen.

Hvilke skader er mest vanlige?

Rift i dekk siden, bulker i felgen som fører til ustabilitet, bobler i siden på dekket, forsterkninger i dekket vil da være veldig redusert.

11. Kontrollere dekkslitasje på begge forhjul?

Visuell kontroll. Er hjulene slitt jevnt i mønsteret? Er det nok mønster? Kravet er minimum 1.6 mm på sommerdekk, og 3.0 mm på vinterdekk.

Hva kan dekkslitasje fortelle deg?

Dersom det er for lite lufttrykk, vil dekkene være slitt på siden. Dersom det er for mye lufttrykk, vil dekkene være slitt på midten. Dersom det er slitt bare på den ene siden, kan det være at forstillingen er skjev.

12. Kontrollere mønsterdybden på dekkene på begge forhjulene?

Visuell kontroll, evt. bruk av dybdemåler eller slitasjevarsel på dekkene. Minste tillatte mønsterdybde på sommerdekk er 1,6 mm og på vinterdekk 3,0 mm. I dekkmønsteret er det små gummiklumper som indikerer hvor slitte dekkene er.

Hva er risikoen for å kjøre med for liten mønsterdybde?

Dårlig veggrep, samt økt fare for vannplaning.

13. Hva er riktig lufttrykk i forhjulene på denne bilen?

Hvilket lufttrykk man skal ha står på et klistremerke i dørkarmen eller i lokket til drivstofftanken.

Kontrollere om lufttrykket er riktig i forhjulene?

Visuelt kan man se om dekket er jevnt slitt eller bruke lufttrykksmålere.

På nye biler kan dette gjøres i dataprogrammet til bilen. Start motoren, gå inn i menyen og trykk deg frem til der bilen selv kan sjekke dekktrykket. Målingen skjer mens du kjører og resultatet kommer opp i displayet.

14. Hva er riktig dekkdimensjon for denne bilen?

Kontrollere i vognkortet. For eksempel 205/45/R17.
205 er bredde, 45 er tykkelsen på gummi og R17 er størrelsen på felgen

Kontrollere om forhjul har riktige dimensjoner?

Visuell kontroll. Størrelsen står på gummi på dekkene.

Hvor stor bæreevne må dekkene ha på denne bilen?

Kontroller i vognkortet.
Defineres som «Min. Li» (Load Index) og deretter et tall, for eksempel 80.

Kontrollere om bakhjulene har riktig bæreevne?

Visuell kontroll. På dekket står det for eksempel «215/45R17 91 W».
Tallet 91 står for bæreevne.

Lys og lykter

15. Kontrollere at alle bremselysene virker?

Hent varsletrekantboksen og sett denne mellom setet og bremsepedalen. Gå bak og se etter at bremselys på venstre og høyre side, samt høysittende bremselys fungerer.

Er det forsvarlig å kjøre når bremselysene ikke virker?

Nei, det er ikke forsvarlig. Feilen kan være en sikring som er røket eller en lyspære som ikke virker.

16. Kontrollere at nødsignallyset (nødblink) virker?

Slå på lyset, sjekke alle blinklys rundt bilen.

Hvilke lys må ikke stå på sammen med nødsignallyset?

Fjern- eller nærlys vil minske effekten av nødsignallyset.
Optimalt bør man ha nødsignallys alene, da det gir best effekt.

I hvilken situasjon er det riktig og viktig å bruke nødsignallyset?

Ved nødstop for å markere bil og situasjon. For eksempel også for å varsle biler bak om overaskende kø/bråstop lenger frem, eller dyr ved eller i veien.

17. Kontrollere at nærlyset virker, og at det er riktig innstilt?

Slå på nærlyset, og se at begge lyktene lyser. Xenonlys skal ha automatisk høyderegulering, men man kan også kjøre inntil for eksempel en vegg for å sjekke at de ikke lyser i helt feil vinkel. Nærlyset skal lyse minimum 40 meter.

Hvilke ulemper kan det ha om nærlyset er feil innstilt?

Blending av møtende trafikanter og siktstrekningen i mørket kan bli redusert.

18. Kontrollere om kurve/tåkelyset fungerer.

Slå på tåkelys, visuell kontroll foran på bilen.

Hvilke ulemper vil det ha om kurve/tåkelys blir brukt feil?

Blendingsfare, irritasjon eller bot for feil lysbruk. Ikke alle biler har kurvelys.

19. Kontrollere om tåkelys bak fungerer?

Slå på tåkelys bak. Visuell kontroll bak på bilen.

Hvilke ulemper kan det ha om tåkelysene bak brukes feil?

De kan være sterkt blendende spesielt om man kjører i kø. Kan oppfattes som bremselys.

20. Kontrollere at parkeringslys, baklys og skiltlys virker?

Slå på parklys.

Baklys og skiltlys kommer på automatisk når man starter bilen. Kontrollere at de virker ved å gå rundt bilen.

I hvilken situasjon er det viktig at parkeringslysene er i orden?

Parkering i mørket for å signalisere til møtende at bilen står i ro.

21. Kontrollere om lyshornet virker?

Lyshorn er lyset man blinker med når man signaliserer til andre trafikanter.

Det er samme pæren som langlys / fullt lys. Skru på nærlys og dytt eller dra i spaken for blinklys for å sette dette på. Gå ut og se om begge fungerer.

Styring

22. Kontrollere at styringen er i orden?

Rattutslag til begge sider, sjekke dødgang styring (max 2-3 cm), selvoppretting av styring, ulyder og om bilen er retningsstabil.

23. Kontrollere om servostyringen fungerer?

Start motor samtidig som du svinger mot venstre eller høyre. Rattet skal da bli lett idet du starter motoren.

Er det forsvarlig å kjøre dersom ikke servostyringen virker?

Ja, det kan være forsvarlig, men styringen vil bli veldig tung. Dersom bilen har elektromagnetisk styring, vil det ikke være forsvarlig da dette kan ødelegge styringen ytterligere.

24. Kontrollere om bilen er retningsstabil?

Kjøre bilen i ca. 30 km/t med løst rattgrep. Bilen skal gå rett frem.

Hva kan være årsaken til at bilen trekker til en av sidene?

Det kan være ulikt/feil lufttrykk i hjulene, eller feil i forstillingen.

Annet

25. Finn frem refleksvesten?

Den skal være tilgjengelig fra føreriset, og kan for eksempel ligge i døren, i hanskerommet, under eller bak setet.

Hvor vil du plassere varseltekanten om det blir aktuelt å sette den ut?

Den skal være godt synlig for andre trafikanter. Utenfor tettbygd strøk bør den stå mellom 150-250 m fra bilen og aktuell situasjon. Innenfor tettbygd strøk bør man vurdere forholdene og sette den der det er hensiktsmessig.

26. Kontrollere om vindusvisker virker?

Bruk vindusviskerhendel for å sjekke de forskjellige hastighetene.

Hva kontrollerer du på vindusviskere?

Slitasje, rifter, løs gummi eller striper under visking.

27. Still inn varmeapparatet slik at is og dugg på frontruten fjernes effektivt?

VARMLUFT! Trykk på knappen for hurtigblås på frontruten. Dersom det ikke er en egen knapp for dette, må du skru på vifter og blås opp på frontruten.

Still inn varmeapparatet slik du vil ha det under kjøring?

Behagelig temperatur.

28. Vis hvordan du vil fjerne dugg fra bakruten?

Trykk på knappen for varmetråder i bakruten.

Vis hvordan du vil fjerne is eller dugg fra sidespeilene?

Noen biler har egen knapp, på andre biler må man skrape/tørke av.

29. Kontrollere batteriet?

Åpne panseret og forsøk å dytte i batteriet, for å sjekke at det sitter fast. Se etter at koblingene sitter ordentlig på, at det ikke er irr og rust på kontaktene og at det ikke er skadet/lekker syre.

Hva er risikoen ved å kjøre med løst batteri?

Det kan bli skadet og lekke syre, og det kan føre til for eksempel kortslutning.

30. Kontrollere at lydhornet virker.

Trykk på rattet og tut.

31. Kontrollere at vindusspyleren virker?

Utføres.

Vis hvor man fyller på spylervæske?

Vise beholder under panseret.

32. Kontrollere alle bilbeltene?

Slitasje, rifter og skader. Virker rullene? Kontroller.

Hva er risikoen ved å bruke bilbeltet med slappe ruller?

Beltet vil ligge løst og vil ikke stramme godt nok ved sammenstøt.

33. Finn varseltrekant, og monter denne skikkelig?

Utføres.

Hvor langt fra bilen bør du gå før du setter den fra deg?

Monter den ved bilen. Gå med reflekssiden på varseltrekant fremover for å vise deg selv. Utenfor tettbebygd strøk: 150-250 m. I tettbebygd strøk: Vurder hvor det er best å sette den. Ta ALLTID på refleksvesten før du går ut av bilen!

34. Kontrollere at varsellampen for kollisjonsputen virker?

Tenning på, lyset skal lyse og deretter slukke.

Har det noen betydning hvem du plasserer i forsetet i biler med airbag foran?

Barn og kortvokste kan skades ved utløsning av airbag.

35. Kontrollere motoroljenivået?

Bilen bør stå på flatt område og motoren være stoppen minst 5 minutter, for at målingen skal bli riktig. Finn papir, åpne panseret og tørk av oljepinnen før du putter den tilbake. Dra pinnen opp igjen, og nivået skal være mellom minimum og maksimum på peilepinnen.

På nye biler kan dette gjøres i dataprogrammet til bilen. Start motoren, gå inn i menyen og trykk deg frem til der bilen sjekker oljenivået selv. Resultatet kommer opp i displayet.

Vis påfyllingsstedet for motoroljen?

Vis i motorrommet hvor man fyller på olje.

Huskeregelen for å sjekke at bilen er i forsvarlig stand:

- B** - Bremses
- L** - Lys
- O** - Olje og andre lekkasjer
- O** - Overblikk av hele bilen
- D** - Dekk
- S** - Styring